

वा० रा०

॥४४॥

॥ १६ ॥ आर्यशीलस्य पूज्यशीलस्य ॥ अनेन महाकुलीनपाणिग्रहणं दर्शितं ॥ १७ ॥ यच्छेषतयैवंप्राशस्त्यं दर्शितं तस्य कालस्य दुरतिक्रमत्वमाह ॥ इयंसेति राक्षसीव
शमागता कालप्राबल्यादितिभावः ॥ फलमतउपपत्तेरिति व्याससूत्रेणापि कालात्मनोभगवतः एवकर्मफलप्रापणसामर्थ्यं दर्शितं ॥ १८ ॥ भर्तृस्नेहबलात्कृता बलात्प्रवर्तिता
॥ १९ ॥ भर्तृशुश्रूषणापरा ॥ सन्नन्तात्प्रवर्तिता चित्प्रासश्रयेति युच्यते ॥ २० ॥ पूर्ववदेवाह ॥ सेयमिति यातनां राक्षसीभिः संपाद्यमानतीव्रदुःखं अनर्थानामापदां ॥ २१ ॥

उत्थितामेदिनीं भित्वाक्षेत्रे हलमुखक्षते ॥ पद्मरेणुनिभैः क्रीर्णाशुभैः केदारपांसुभिः ॥ १६ ॥ विक्रान्तस्यार्यशीलस्य संयुगेष्वनिवर्तिनः ॥
शुषादशरथस्यैषा ज्येष्ठाराज्ञो यशस्विनी ॥ १७ ॥ धर्मज्ञस्य कृतज्ञस्य रामस्य विदितात्मनः ॥ इयं सा दयिता भार्या राक्षसीव शमाग
ता ॥ १८ ॥ सर्वान्भोगान्परित्यज्य भर्तृस्नेहबलात्कृता ॥ अर्चितचित्वा कष्टानि प्रविष्टानि र्जनं वनं ॥ १९ ॥ संतुष्टा फलमूलेन भर्तृशुश्रू
षणापरा ॥ यापरां भजते प्रीतिं वनेऽपि भवने यथा ॥ २० ॥ सेयंकनकवर्णांगी नित्यं सुस्मितभाषिणी ॥ सहते यातनामेतामनर्थानामभा
गिनी ॥ २१ ॥ इमां तु शीलसंपन्नां द्रष्टुमिच्छति राघवः ॥ रावणेन प्रमथितां प्रपामिव पिपासितः ॥ २२ ॥ अस्यानूनं पुनर्लाभा द्राघवः
प्रीतिमेष्यति ॥ राजाराज्यपरिभ्रष्टः पुनः प्राप्येव मेदिनीं ॥ २३ ॥ कामभोगैः परित्यक्ता हीनावं धुजनेन च ॥ धारयत्यात्मनो देहं तत्समा
गमकांक्षिणी ॥ २४ ॥ नैषा पश्यति राक्षस्यो नेमान् पुण्यफलदुमान् ॥ एकस्थलदयानूनं राममेवानुपश्यति ॥ २५ ॥ भर्तानामपरं नार्याः
शोभनं भूषणादपि ॥ एषा हिरहिता तेन शोभनार्हान् शोभते ॥ २६ ॥

शीलसंपन्नां ईदृशदुःखेषु चारिष्यप्रच्यवरहितां प्रमथितां प्रमथितामपि ॥ प्रपा पानीय
शाला ॥ २२ ॥ २३ ॥ काम्यंत इति कामाः भुज्यंत इति भोगाः स्रक्कंदनादयस्तैस्त्यक्ता ॥ तत्समागमकांक्षिणी ॥ एति जीवंतमानं देनं वर्षशतावपीति न्यायेनेति भावः ॥ २४ ॥
राक्षस्यः राक्षसीरित्यर्थः ॥ एकस्मिन् लक्ष्ये तिष्ठति तादृशं हृदयं यस्याः सा किं तदेकं लक्ष्यं तन्माह ॥ नूनं राममेवेति ॥ २५ ॥ राममेवेत्यत्र बीजमाह ॥ भर्तानामेति शोभनं शोभा ॥ २६ ॥

सु० कां०

॥४४॥